Årsberetning og regnskap 2019

Geno SA morselskap

Geno konsern

Avler for bedre liv

Årsberetning og regnskap for Geno 2019

Nye teknologier

I 2019 har det vært stor aktivitet og vi har fått nye produkter i markedet som kjønnsseparert NRF (REDX™) og NRF-embryo (MbryO™), samt ny avlsplan.

Dette er verktøy som vil bidra til å øke avlsframgangen og lønnsomheten for medlemmene, og samtidig gjøre den norske storfepopulasjonen mer bærekraftig. Den nye Geno avlsplan har fått meget god mottakelse og i 2020 vil det arbeides med videreutvikling av denne. Målet er at den skal gi bedre sammenheng mellom det som til enhver tid er i dunken og de oksene som kommer opp på avlsplanen. Dette vil tilfredsstille et stort ønske fra kundene, og samtidig bli nøkkelen til å redusere svinn av sæddoser. Likedan ser vi en mulighet for en tilpasset versjon som kan brukes av våre internasjonale kunder.

Produksjonen av embryo har fungert meget bra, og i beretningsåret er det produsert 878 godkjente embryo. Det tar tid å innarbeide et nytt produkt i markedet, men etter en forsiktig start, ser vi nå at etterspørselen øker. Dette henger også nært sammen med at kapasiteten på innlegging av embryo nå er økt. Det er nå 24 veterinærer som er kurset i innlegging, jevnt fordelt i dyretette områder.

Innkjøringen av produksjonen av REDX™ har tatt lengre tid enn forventet og det har vært for stor variasjon i fruktbarhetsresultatene. Det er mange faktorer som er med å påvirke det endelige resultatet, men vi forventer at de endringene som er gjort fra juni 2019 og utover høsten skal vise seg å gi forventet effekt. Sammen med flere mindre justeringer og tilpasninger så er økt antall spermier pr dose det tiltaket vi har størst forventninger til.

Arbeidet med å gjøre NRF-kua enda mer klimavennlig styrkes ytterligere. Avl for klimavennlig storfe er over i en ny fase da det i desember ble startet montering av 13 nye Greenfeed-sensorer for å sikre gode data og registreringer om metanutslipp per ku. Sensorene gir gode data. Om dette blir vellykket vet vi når vi har fått nok data og disse kobles sammen med de øvrige registreringene. Da vil vi se om det er gunstige eller ugunstige korrelasjoner til andre viktige egenskaper. Dette vil da kunne komme i tillegg til effekten av økt produktivitet og bedre helse og fruktbarhet.

Geno vurderer dette prosjektet som et viktig bidrag inn i landbrukets målsettinger om å redusere utslippene fram til 2030. Her er det summen av alle tiltak som f.eks. nye fôrmidler og fôrtilsetting, bedre agronomi, bedre dyrehelse og nye energiformer som i sum skal gjøre at en landbruket når målsettingen om en reduksjon på 5 mill tonn CO ekv innen 2030. Avlsarbeidet er pekt på som en av de viktige mulighetene for å nå denne målsettingen. Hvis direkte seleksjon for lavt utslipp av metan viser seg å virke, så kan det bety et vesentlig bidrag i landbrukets innsats framover.

Ekstra gledelig var det at alle større FoU-prosjekt Geno har vært med på å søke om i 2019, ble godkjent. De representerer i sum over kr 40 millioner, hvorav kr 22 millioner i direkte bidrag fra Norges Forskningsråd. Ett av prosjektene går nettopp på bruken av data fra metansensorene for å kunne selektere kyr med lavt utslipp.

Internasjonalt salg

Geno Global opplevde nedgang i antall solgte doser i 2019. Etter fem års opparbeiding av ordrer til Kina, ble salget svært godt i 2018. Dette førte til noe mindre suppleringssalg i 2019. De første krysningene med kinesiske kyr og NRF forventes å kalve sent i 2020, og vi forventer større fokus og interesse når de ser NRF-krysninger som melker. Lansering av REDX™ ble gjort sommeren 2019 og vi ser et betydelig skifte i etterspørselen etter kjønnsseparert sæd i USA. Lønnsomheten i salg av kjønnsseparert sæd er ikke på nivå med ordinær sæd og som følge av bruk av kjønnsseparert sæd benyttes også mer kjøttfesæd på melkeku internasjonalt. I Nederland øker omfanget av reguleringer for landbruket med fosfat og nitrogenkvoter som i praksis betyr færre kyr.

REDX™ har fått god mottakelse internasjonalt og i takt med økt produksjonskapasitet er vi nå i stand til å levere til flere av de internasjonale markedene. I forhold til de tilbakemeldingene vi har fra våre internasjonale partnere så ligger det i dag an til høy produksjon også i 2020 for å tilfredsstille etterspørselen. Her blir det da avgjørende at vi til enhver tid har okser som er attraktive i markedet og at de leverer sæd av god kvalitet.

Kundeorientering

I Geno har vi over flere år økt innsatsen på forskning og utvikling og investert mye i nye teknologier. Styret har samtidig vært tydelig på at det nå er riktig å arbeide systematisk for å gjøre Geno mer kundeorientert. Dette kommer delvis som en følge av at ny teknologi gir nye muligheter for samhandling med kundene, og at Geno sine kunder forventer at Geno evner å utnytte dette i sin samhandling med organisasjonen. Personer fra alle avdelinger har deltatt i innhenting av informasjon fra kunder, ansatte og samarbeidspartnere i inn- og utland. Vi ser at en gjennom denne type intervjuer får en dialog som gjør at vi får økt innsikt i kundenes forventinger og hva de synes fungerer bra i dag og hva som kan bli bedre.

Kompetanseutvikling

Gjennom Geno Training Academy (GTA) har 168 ansatte deltatt på ulike kompetansehevings-programmer internt i organisasjonen. Noen av disse kursene går direkte på ferdigheter og noen samlinger går på bevisstgjøring om organisasjonskultur, lederutvikling og samhandling. Hvordan vi evner å samarbeide både innen de ulike avdelinger og mellom avdelinger er avgjørende for det resultatet vi i sum klarer å skape. Dette er et arbeid som krever kontinuerlig vedlikehold og gjennom GTA tilbyr vi en arena som muliggjør trening i trygge omgivelser.

Møte en situasjon med redusert norsk volum

De fantastiske resultatene som ost produsert på norsk melk har oppnådd i World Cheese Championship viser at vi kan hevde oss i verdenstoppen med tanke på kvalitet. Her er det samspillet mellom gode råvarer og meget dyktige ystere som har skapt resultatene, og råvarekvaliteten fremheves både av meieristene og fagdommerne. Kombinasjonen av norsk dyrehelse, meget lavt forbruk av antibiotika og hormoner, meget god melkekvalitet og mulighet for skreddersøm av produktene, bør gjøre det mulig å lykkes med et norsk alternativ. Fokus på innholdet i melka vil bli enda viktigere framover.

Geno er en av flere aktører som nå gjennomfører prosjekter for å bidra til å redusere klima-utslippene, samtidig som vi også er engasjert i arbeidet med å øke andelen norskproduserte råvarer i fôret. Dette tror vi vil gi viktige bidrag til å styrke norsk melk- og storfekjøttproduksjon

framover. FN's siste prognose for befolkningsvekst indikerer at det i 2050 vil være nær 11 milliarder munner som skal mettes. Dette er en økning på 3,2 milliarder (40%) fra januar 2020. I dette perspektivet mener Geno det er enkelt å se at det å utnytte norske arealer og ressurser til matproduksjon er en viktig del av løsningen framover, og bedre ressursutnytting har hele tiden vært helt sentralt i vårt avlsarbeid.

Data, eierskap og utnyttelse

Vi er fortsatt i en tidlig fase på flere teknologi-områder. Samspillet mellom teknologi og biologi, der sensorer, IoT (Internett of Things) og 3D-teknologi vil gi oss nye innsikter og mange nye muligheter framover. Likedan vil videreutviklingen av de genteknologiske metodene gi oss mer presis informasjon om arvematerialet. Styret er opptatt av at mye av det vi har oppnådd i norsk husdyrbruk baserer seg på åpen deling av data. Vi ser nå en økende bevissthet om verdien av å koble data og at nye kommersielle aktører kan komme på banen og legge økonomiske- eller regulatoriske barrierer for dette framover. Uten et fornuftig avtaleverk som ivaretar fellesskapsinteresser ligger det her en fare for at alle blir tapere. Det blir derfor spesielt spennende å følge utviklingen til Mimiro AS framover, og hvordan dette vil påvirke tilgangen til data.

Buskap

Medlems- og fagbladet Buskap hadde et uvanlig aktivt år i 2019. De 8 utgavene i 2019 inneholdt totalt 836 sider, og det er ny rekord for en årgang. Gjennomsnittlig trykt opplag lå på 11 160. Det første nummeret i 2019 kom med oppgradert lay-out, etter gjennomgang av designet. I mars 2019 ble en ny nettversjon av Buskap lansert, en side med nyhetssaker og søkbart arkiv. Besøket på denne siden har vært bra så langt. Annonsesalget går bra, og det budsjetteres med vekst i salget for 2020. Fra årsskiftet 2019/2020 produseres Buskap av et nytt trykkeri, og Fagpressen har tatt over distribusjonen.

Bærekraft i avlsarbeidet

Hva/År	2016	2017	2018	2019
Innavlsøkning/år	0,04 %	0,04 %	0,04 %	0,05 %
Innavlsøkning/generasjon	0,21 %	0,21 %	0,21 %	0,25 %
Effektiv populasjonsstørrelse (Ne)	236	239	241	197

Avlsmålet for NRF

Strategiplanen sier at avlsmålet på NRF skal fokusere på lønnsomhet og bærekraft. Det vil si en videreføring av kombikua, fortsatt fokus på helse og fruktbarhet, styrke holdbarhet gjennom jureksteriør spesielt, forbedre produksjonseffektiviteten der økonomien knytta til kg melk og tørrstoff reflekteres.

Dette førte til at styret gjorde noen endringer på vekting av egenskapene sommeren 2019. Hovedtrekkene er at vi styrket kjøttegenskapene litt for å unngå tilbakegang, spesielt på klassifisering av slakt. Vi økte også vektingen på fettprosent i takt med oppjustering i betaling fra meieri, samt en økning av trykket på kollethet. I tillegg gjorde vi detaljjusteringer for å styrke jurbalansen (ikke så framtunge jur), økte vekten på utmelkingshastighet uten at det går utover lekkasje, og økte vekten på speneplassering, bein og klauvhelse.

	Avlsmål 2019	
	%-vekt	Respons*
Melk	27.0 %	0.51
Kjøtt	9.4 %	0.14
Fruktbarhet	11.4 %	0.15
Jurhelse	13.4 %	0.34
Jureksteriør	20.5 %	0.55
Bein	2.5 %	0.12
Klauvhelse	3.8 %	0.05
Andre sjukdommer	0.3 %	0.03
Lekkasje	0.5 %	-0.02
Utmelkingshastighet	2.0 %	0.03
Lynne	0.5 %	0.24
Kalving mat.	0.9 %	-0.05
Kalving dir.	0.6 %	0.15
Dødfødsler dir	0.3 %	0.06
Dødfødsler mat	0.3 %	0.04
Kryssvinkel	1.4 %	-0.07
Kollethet	5.3 %	0.04

**Responsen er målt som hvor stor forbedring vi i indekspoeng på de ulike egenskapene gitt at vi forbedrer totalindeksen med ett poeng*

Genetiske trender

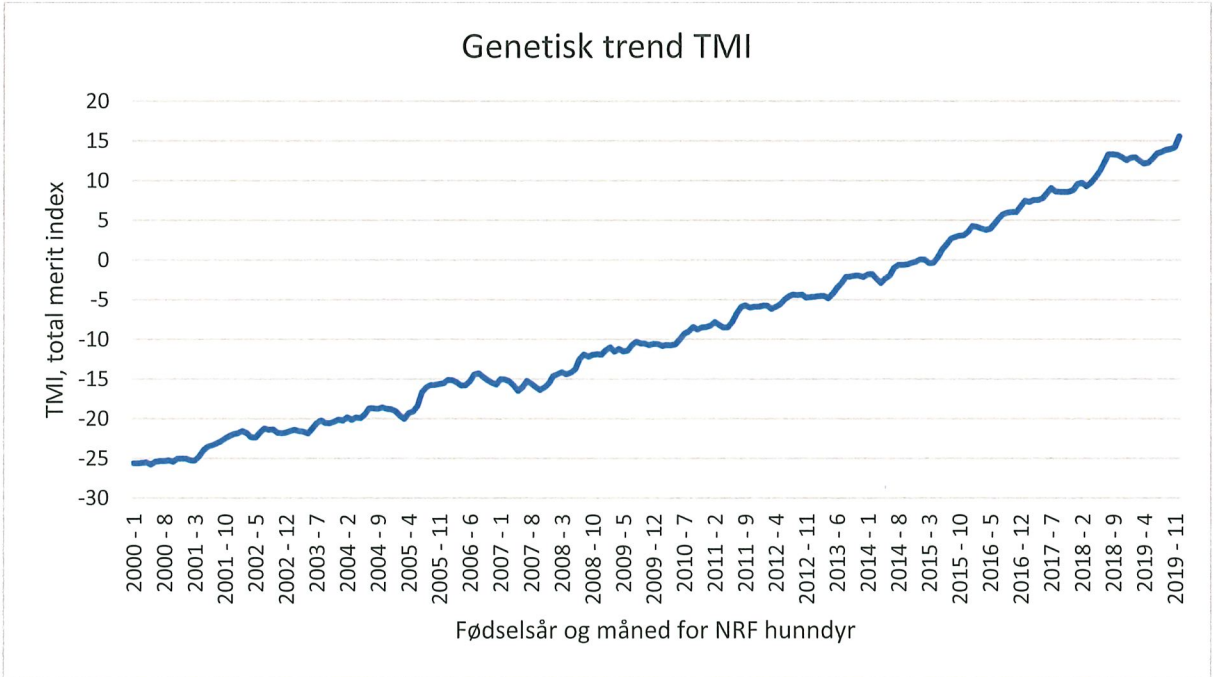

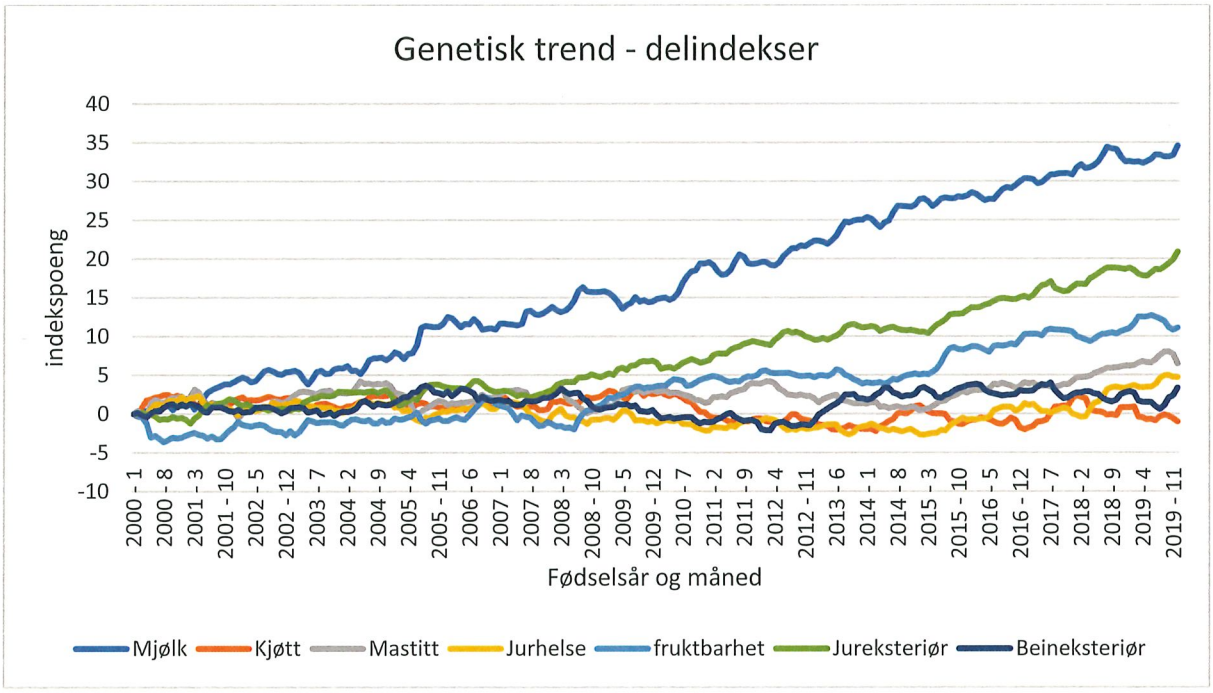

Eierorganisasjon

I 2019 brukte Geno kr 4,8 millioner på organisasjonsarbeid. Dette inkluderer arbeidet i styret og årsmøtet, i tillegg til andre funksjoner i medlemsorganisasjonen. Styret er bevisst på at vi må bli flinkere til å bruke ny teknologi for å forbedre og effektivisere dette arbeidet også. Videomøter og telefonmøter er en god erstatning for fysiske møter i visse sammenhenger.

Erfaring fra vårt første digitale valg viser at vi har medlemmer som følger med i den elektroniske utviklingen, og er klare for en utvikling i denne retningen. Med 28 % oppslutning om det første digitale valget og mange positive tilbakemeldinger, mener vi det er grunnlag for å konkludere med at dette ble en suksess. Med et synkende medlemstall mener styret det må sees på tilsvarende krav om rasjonalitet og effektivitet til valgte organer som det som stilles til de administrative oppgavene.

Årsmøtet i Geno SA ble avholdt i gamle bystyresalen i Hamar på First Hotel Victoria 25. og 26. mars 2019. Etter områdevise Geno-utvalgsmøter startet årsmøtet etter lunsj, og ble gjennomført i henhold til vedtektene. Et godt møte med engasjerte medlemmer og det var en aktiv debatt som ga gode innspill.

En av de større sakene på dette årsmøtet var vedtektsendringer. Det ble enstemmig vedtatt at årsmøteutsendingene heretter skal velges digitalt, og at tidspunkt for valget skal være 16. november til 1. desember. Funksjonstida for årsmøteutsendingene ble satt til å starte 1. januar påfølgende år. Endringer ble det også for styret, hvor områdekravet ble fjernet for styremedlemmene, men det ble presisert at geografisk tilknytning skal hensyntas av valgkomiteen. Det vil heretter også være 2 og 2 styremedlemmer på valg hvert år, for å skape bedre kontinuitet og mindre risiko.

Årets eksterne foredrag var det Harald Volden som holdt om framdriften i Mimiro. I tillegg var også Joshua D. Hoffman fra Natural Prairie Dairy i Norge under årsmøtet, og han oppdaterte oss om sine gode erfaringer med NRF i USA. Avlsavdelingen fikk også god tid i årsmøtet til å oppdatere de tillitsvalgte på hva som foregår der.

I år var det bare styreleder som var på valg i styret, og Jan Ole Mellby ble gjenvalgt. Inger-Lise Ingdal ble gjenvalgt som nestleder.

En utfordring under årets årsmøte ble kollisjon med møter for produsentlagsledere i Tine. Dette førte til at Øst hadde 2 færre stemmeberettigede på dag 2, da flere på varalista heller ikke anledning til å møte. En bedre kommunikasjon med Tine må bestrebes framover, for å unngå dette ved en senere anledning.

Under årsmøtemiddagen på Store Ree ble *Geno sin avlsstatuett for 2018* tildelt Ihle Fellesfjøs, Reinsvoll, for oksen 11949 Ihle. Fra Ihle Fellesfjøs møtte Hans Kristian Thorsrud og Even Markestad for å motta prisen. *Eksportprisen* ble for 2018 tildelt Bjørn Olav Enger fra Lena, Oppland for oksen 11147 Enger. *Nortura sin pris for beste NRF-kjøttokse* i 2018 gikk til 11916 Klove. Oppdretterne er Klæve Samdrift fra Voss i Hordaland. Anna Kløve og Frode Agledal møtte fra samdrifta for å motta prisen. Det var Per Heringstad, nestleder i konsernstyret i Nortura, som delte ut prisen. Alle prismottakerne var tilstede under middagen og mottok prisene.

Styret i Geno SA hadde 13 møter i 2019, hvorav 4 digitale/telefonmøter. Styret blir fortløpende orientert om den økonomiske utviklingen i Geno SA og Geno konsern gjennom månedlige økonomirapporter, samt jevnlige driftsrapporter som beskriver ulike sider ved driften.

Styret hadde 92 saker til behandling i beretningsåret. En av hovedsakene var ansettelse av ny adm.dir. høsten 2019 der Kristin Malonæs ble ansatt fra 1. mars 2020. Sverre Bjørnstad fratrådte etter eget ønske 31.12.2019 og Lars Skramstad ble konstituert adm.dir. fra 1.1.2020 til og med 29.2. 2020.

Styret har i beretningsåret justert avlsmålet med tanke på at det må gjenspeile økonomien i melkeproduksjonen og det må ivareta bærekraft med tanke på både biologi, dyrevelferd og miljø/klima. Arbeidet med endringene i avlsmålet har hatt som hovedmål å styrke kjøtt (Europ-klasse), tørrstoff melk og kollethet. Ambisjonene har videre vært å styrke jurbalansen, øke utmelkingshastighet uten at det går utover lekkasje, forbedre speneplassering, samt å styrke bein og klauvhelse.

Styret innstilte også til årsmøtet om endring i vedtektene i 2019. Valgkomiteen har i tillegg fremmet nye forslag til endringer som styret tar med inn i årsmøtet 2020.

Ny Hovedavtale og Tjenesteavtale med TYR ble signert i april 2019.

Prisendringer ble vedtatt fortløpende i løpet av året avhengig av utviklingen i avlsverdier og marked.

Det ble vedtatt nye statutter for avlspriser i Geno, der det også ble innført tildeling av avlsdiplom for innkjøpte elitekviger som fyller kravene for avlsdiplom.

Nye tillitsvalgte

I 2019 var det fire nye årsmøteutsendinger, to fra øst, en fra midt og en fra nord. Disse ble samlet til opplæringsdag på Hamar 26. april 2019. Det ble en fin dag med gjennomgang av eierorganisasjonen og faglig informasjon. Nyttig både for administrasjon og tillitsvalgte.

Høstmøtene 2019 ble gjennomført med 7 møter fordelt på 4 områder; to i øst, to i sørvest, to i midt og ett i nord. Vi opplever at det fungerer bra med «lunsj til lunsj»-møte i nord, og fortsatte med det. Fremmøteprosenten totalt for alle møtene ble 87,5% for de tillitsvalgte. Dette var en økning på 5,5% fra forrige år. Hovedtemaer for møtene var status på embryo og REDX™, framtidas kundeopplevelse i Geno og konkurransefortrinn for norsk landbruk framover gjennom norskprodusert fôr. Avlsavdelingen fikk også god plass i møtene til en oppdatering på avlsfronten, samt en gjennomgang av en ny versjon av Geno Avlsplan. Det ble også oppdatert om saker som foregår i organisasjonen generelt, både om økonomi og status innenlands og utenlands. Valgkomiteen hadde også sin bolk med en oversikt over alle på valg. Medlemssjefene i Tine var også representert i alle Høstmøter, hvor de bant annet drøftet Geno-presentasjonen som holdes i årssamlingene i Tine, for å forbedre disse. Det var alle gode møter med bra engasjement blant de tillitsvalgte.

Produsentlagene i Tine er også Geno sine lokallag da vi har felles medlemsorganisasjon. Geno-kontaktene har ansvar for å følge opp Geno sine aktiviteter og saker i lokallaget og gi tilbakemeldinger til Geno. Geno-kontakter følges opp via månedlige nyhetsbrev samt høstmøter og telefonmøter i forkant av årssamlingene. I tillegg har også årsmøteutsendingene en fadderordning for Geno-kontaktene, som en ekstra støtte. Fra 2017 til 2019 ble årsmøteutsendingene i Geno valgt i årssamlingene i Tine. På grunn av nye vedtekter i Geno fra 1. mai 2019, vil dette valget heretter skje digitalt, og utgår fra årssamlingene.

Geno-utvalgene har avholdt møter 3-4 ganger i året. Her blir det diskutert saker som er aktuelle i organisasjonen, og andre saker som er aktuelle for eget eierområde. Oppfølging av Geno-kontakter er en viktig oppgave, spesielt inn mot høstmøter og årssamlinger. De brukes også som en høringsinstans for aktuelle saker, og i år ble det spesielt etterspurt innspill til jordbruksforhandlingene.

Geno-utvalgene i Midt og Sørvest avholdt også i år Storfetreff i januar; Midt holdt sitt på Bårdshaug Herregård, Orkdal og Sørvest holdt sitt treff på Ullensvang Hotel.

På grunn av nye vedtekter med nytt valgtidspunkt har aktiviteten variert noe i de ulike Geno-utvalgene gjennom året.

Digitalt valg ble for første gang gjennomført høsten 2019, etter at nye vedtekter tredde i kraft 1. mai 2019. Årsmøtet vedtok enstemmig denne overgangen, etter et grundig arbeid i vedtektskomiteen gjennom hele 2018. Administrasjonen har brukt tid på å velge løsning for gjennomføringen, hatt god dialog med Landkreditt Bank som har gjennomført digitalt valg i noen år. Valgkomiteen måtte også starte sitt arbeid tidligere, da innstilling til årsmøteutsendinger skulle være klar allerede 15. september. Det ble åpnet for alternative forslag fram til 1.oktober. Ingen forslag kom inn.

Valgperioden ble satt til 16. november til 1. desember. Det gikk ut mail til alle medlemmer i Geno med registrert e-postadresse 16. november kl.10. Det ble sendt ut fire purringer på e-post, samt to SMS.

Resultatet ble 28 % valgdeltakelse, noe styret og administrasjonen er svært fornøyde med til å være første valg digitalt. Det kom også mange positive tilbakemeldinger fra medlemmene, om at det var enklere å stemme, men også for de som er medlem i Geno som ikke er invitert til årssamlinger i Tine.

Antall stemmeberettigede per eieområde:
Nord: 871
Midt: 2380
Sørvest: 2829
Øst: 2354

Valgdeltakelse per eieområde:
Nord: 34,3%
Midt: 29,5%
Sørvest: 24,6%
Øst: 26,8%

Driften i Geno SA 2019

Sædsalget i Norge var på 436 000 doser og av dette er 374 500 doser NRF. Omsetningen i Geno for 2019 var kr 368 millioner. I Norge ble det solgt 46 600 doser med SpermVital-teknologi, det var ca 12 000 doser færre enn forrige år, og utgjorde 12,5% av salget. Salget av kjøttfesæd har økt litt til 38 400 doser. Salget av 13 500 kjønnsseparerte doser som er en økning på ca 4600 doser fra tidligere år. Det er en økning på REDX™ (kjønnsseparert NRF) fra 3900 doser til 7500 doser.

Per 31.12.2019 var det 216 medarbeidere i Geno konsern, tilsvarende 158,7 årsverk.
Geno SA er medlem i Trainee Innlandet, og har i beretningsåret hatt to trainee'er. Den ene var knyttet til produksjonsavdelingen og den andre har vært tilknyttet IT-avdelingen. I tillegg har vi i beretningsåret hatt tre personer i ulike typer arbeidstrening via attføringsbedriftene Providor og MjøsAnker.

Konsernutvalget, som består av de hovedtillitsvalgte, en representant fra datterselskapene, samt representanter fra administrasjonen, har hatt 4 møter i beretningsåret.

Arbeidsmiljøutvalget har hatt to møter i beretningsåret. Det har vært registrert 9 saker knyttet til HMS i beretningsåret, alle er lukket med unntak av en.
Sykefraværet i beretningsåret var 4,8 prosent for Geno SA, langtidsfravær over åtte uker utgjorde 3,6 prosent.
For Geno konsern (Geno SA, Xsires og SpermVital AS) var sykefraværet i 2019 på 4,8 prosent med et langtidsfravær over åtte uker på 3,5 prosent.

Likestilling
Blant de medlemsvalgte årsmøteutsendingene (inkl. styret, møteleder og varamøteleder) til Geno er det 23 kvinner og 25 menn. De ansatte har tre kvinner og to menn som årsmøteutsendinger. I årsmøtet er det dermed 48 prosent kvinner. Dette er en bedring siden 2018, da det var 44 prosent kvinner.

I styret er det tre kvinner og to menn av de medlemsvalgte og en kvinne og en mann av de to ansattvalgte, totalt 57 prosent kvinner og 43 prosent menn.

Geno sin ledergruppe besto i perioden januar-september 2019 av en kvinne og sju menn. Etter skifte av en avdelingsleder besto ledergruppa i perioden oktober-desember av to kvinner og seks menn.

Av alle ansatte i Geno SA er det 33,5 prosent kvinner og 66,5 prosent menn. Det er fortsatt i seminteknikergruppa vi finner prosentvis flere menn enn kvinner (74,7 prosent menn), men dette er i svak endring da vi ser at stadig flere kvinner søker seg til dette yrket.

Diskriminering
Diskrimineringslovens formål er å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn. Konsernet arbeider for å fremme lovens formål innenfor vår virksomhet. Aktivitetene

omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering.

Konsernet har som mål å være en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Konsernet arbeider aktivt og målrettet for å utforme og tilrettelegge de fysiske forholdene slik at virksomhetens ulike funksjoner kan benyttes av flest mulig.

Etiske retningslinjer
Konsernet har etiske retningslinjer som skal sikre at Geno sin aktivitet gjennomføres innenfor rammen av offentlig lovverk og etiske regler i næringslivet. Med etikk forstår vi de normer og regler som må etterleves for at fellesskapsverdier skal kunne realiseres. Samvirkeprinsippene legger til grunn at i tillegg til å fokusere på medlemmenes behov, arbeider samvirkeforetakene for en bærekraftig utvikling av samfunnet.

Som en samvirkebedrift som blant annet forvalter offentlige midler, er Geno-konsernets virksomhet spesielt avhengig av tillit fra ansatte, kunder, leverandører, myndigheter og samfunnet for øvrig. Tillit er ikke noe en kan beslutte å ville ha eller kreve, men noe en gjør seg fortjent til – hele tiden. Derfor må vi i vår virksomhet opptre med aktsomhet og redelighet.

Følgende forhold er omtalt i Geno-konsernets etiske retningslinjer:
1. Verdier og kultur
2. Konkurranse og korrupsjon
3. Gaver, lån og representasjon
4. Bestikkelser og påvirkningshandel
5. Habilitet – diskriminering, dyrevelferd og eiendommer/driftsmidler

Miljørapportering
Utslipp fra produksjonsanleggene, inkludert stoffer som kan innebære miljøskader, er innenfor de kravene myndighetene stiller. Konsernets virksomhet er ikke regulert av konsesjoner eller pålegg.

Kvalitetssikring
Geno benytter et kvalitetssikringssystem for å sikre sine prosesser. Vi er sertifisert etter NS-EN ISO 9001:2015, og fikk fornyet sertifikat i januar 2020. Revisor godkjente avviksbehandlingen og lukket avvikene i forbindelse med revisjon sen høst 2019, og vi ble sertifiserte for tre nye år.

Salg
Gjennomsnittlig sædpris i 2019 ble kr 296 per dose. Dette inkluderer også prisen for SpermVital-sæd og kjønnsseparert sæd.
Antall solgte sæddoser i Norge i 2019 var 436 000 mot 449 000 i 2018.

Fra Norge ble det solgt til det internasjonale markedet 398 000 doser NRF mot 516.000 doser i 2018. USA hadde ved inngangen til 2019 betydelig lager av NRF. Totalt antall solgte doser i Geno Global med datterselskaper ble 437.000. Salget av kjønnsseparerte NRF doser internasjonalt har økt fra 34.000 doser i 2018 til 80.000 doser i 2019.
Totalt antall solgte sæddoser i 2019 ble 873.000 en reduksjon på 130.000 doser.

Tilskudd
I 2019 fikk Geno kr 9,3 millioner i støtte til faglige tiltak gjennom midler fra Omsetningsrådet. Av dette er 30 prosent trukket inn per kg kjøtt og 70 prosent per liter melk. Disse midlene benyttes målrettet for å styrke avlsarbeidet.

Over jordbruksavtalen ble det i 2019 bevilget kr 21,9 millioner til utjevning av kostnadene med inseminering for å kunne holde en lik pris på inseminering i hele landet. Utjevningsbehovet er størst i Møre og Romsdal og Nordland.

Datterselskaper og investeringer
Geno Global konsern har et årsunderskudd på kr 1,2 millioner inklusive avskrivning av goodwill for Xsires, kr 1,5 millioner. Geno Global as har til sammen kjøpt varer og tjenester fra Geno for ca kr 13 millioner. Årsunderskuddet i Geno Global er påvirket av redusert salg av ordinære doser og økt salg av kjønnsseparerte doser med lavere margin.
Xsires har et årsoverskudd på kr 0,2 millioner i 2019.

Geno eier direkte og indirekte 56 prosent av Cryogenetics as. Geno sin andel av årsoverskudd etter skatt fra Cryogenetics konsern utgjør kr 0,2 millioner.

SpermVital as har et årsunderskudd etter skatt på kr 2,8 millioner.

Regnskapet
Konsernresultatet for Geno SA viser et overskudd på kr 6,2 millioner etter skatt. Resultatet for Geno SA viser et overskudd på kr 8,7 millioner. Geno sitt regnskap er gjort opp under forutsetning av fortsatt drift.

Årets overskudd foreslås tillagt egenkapitalen. Styret bekrefter at årsberetning og regnskap gir en rettvisende oversikt over Geno SA og konsernets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Selskapets og konsernets egenkapital er for Geno SA morselskap 48 % og for Geno SA konsern 38 %.

Framtidig utvikling
I strategiplanen legges det opp til betydelig økt salg internasjonalt, sammen med tilpasninger til utvikling i det norske markedet. Med økt salg av kjønnsseparerte doser forventes salget av ordinære doser å reduseres.

SpermVital-teknologien forventes fortsatt å gi økte inntekter i flere markeder framover og internasjonalt salg utgjør 70%. Det arbeides med å trene kunders laboratoriemedarbeidere slik at de kan fryse sæden selv. I tillegg arbeides det også med å utvikle en KIT-løsning.

Etterspørselen etter kjønnsseparert sæd øker og Geno har med investeringer i kjønnssepareringsteknologien Intelligen lagt til rette for å være leveransedyktige både nasjonalt og internasjonalt. Tilbakemeldinger fra vår markedet i USA er at de skjer et betydelig skift i etterspørsel etter kjønnsseparert og nye store besetninger etterspør oftest kun REDX™.

Finansiell risiko
Selskapet er eksponert for finansiell risiko i mindre grad, men Geno Global, SpermVital og Cryogenetics er utsatt for valutarisiko. Målsettingen er å avdempe den finansielle risikoen i størst mulig grad. For å motvirke svingninger i valuta har Geno SA et valutalån på 1 million euro.

Distribusjonsavtalen med ABS medfører mindre finansiell risiko gjennom færre investeringer i datterselskaper. Geno har inngått avtale med Heimdalgruppen om salg av Hallsteingård, dette forventes å starte i januar 2020. Salget vil styrke Geno sin finansielle stilling. Avsetningen til tap er på kr 1,5 million per 31.12.19.

Markedsrisiko
Selskapet er eksponert for endringer i rentenivået, da selskapets gjeld har flytende rente. Videre kan endringer i rentenivået påvirke investeringsmulighetene i framtidige perioder. Det er også usikkerhet forbundet med klimafokus i samfunnet, forbrukertrender og melk og rødt kjøtt sin status.

Kredittrisiko
Risikoen for tap på fordringer er vurdert som lav for det nasjonale markedet, men er større for internasjonale markeder. Direkte fakturering av norske kunder utgjør en risiko for større tap på kundefordringer.
Det er ikke inngått avtaler om motregning eller andre finansielle instrumenter som reduserer kredittrisikoen for Geno.

Likviditetsrisiko
Geno SA vurderer likviditeten i selskapet som god. Det er en langsiktig kassekreditt i Sparebanken 1 Hedmark med ramme 50 millioner samt langsiktig lån på kr 69 millioner.

Hamar, 18. februar 2020

Jan Ole Mellby Styreleder	Inger-Lise Ingdal Nestleder	Anne Margrethe Solheim Stormo Styremedlem
Ole Magnar Undheim Styremedlem	Elisabeth Gjems Styremedlem	
Anne Guro Larsgard Styremedlem	Jon Sandal Styremedlem	
Lars Skramstad Administrerende direktør		

Oversikt over sentrale tillitsvalgte 2019

På grunn av nye vedtekter som ble vedtatt på årsmøtet i mars 2019, vil det være to oversikter over tillitsvalgte. Årsmøteutsendinger ble valgt på årssamlinger i Tine som vanlig i februar/mars 2019. De som ble valgt her, vises i første oversikten over tillitsvalgte.

På grunn av nye vedtekter var derfor alle på valg når nytt valg ble gjennomført digitalt november/desember 2019. Denne oversikten vil være oppdatert over hvem som er på valg i 2020 og 2021.

Vararepresentanter er på valg hvert år hvis ikke annet er anmerket.

Årsmøtet
Årsmøtet har 46 utsendinger med stemmerett:

- 32 utsendinger valgt blant Tines medlemmer
- 1 utsending fra TYR
- 1 utsending fra Q-meieriene
- 5 utsendinger valgt av og blant de ansatte i Geno
- 7 styremedlemmer (5 eiervalgte og 2 ansattvalgte)

Møteleder og varamøteleder har ikke stemmerett i årsmøtet.

***Årsmøtets møteleder*:**
* Nina Engelbrektson, 6823 Sandane

Årsmøtets varamøteleder:
* Jens Thori Kogstad, 2022 Gjerdrum

Eiervalgte årsmøteutsendinger (2018 – feb/mars 2019)
Alle på valg høsten 2019 pga nye vedtekter

Område Nord:
Paul Magnor Bang, 8184 Ågskardet
Maria Kathrin Helskog, 8288 Bogøy
Ingebjørg Grindhaug, 8980 Vega
Daniel Høiseth, 9064 Svensby
Stine Marie Jelti, 9845 Tana

Vararepresentanter:
1. Øyvind Lehn, 9404 Sortland
2. Bjørn Inge Mo, 9144 Samuelsberg
3. Kristina Svartvatn, 8680 Trofors

Område Midt:
John Bakken, 7608 Levanger
Iver Fossum, 7288 Soknedal
Jomar Gomo, 7100 Rissa
Nina Vangen Ranøien, 7320 Fannrem
Anders Røflo, 7670 Inderøy
Ragnhild Kulbrandstad Stene, 7393 Rennebu
Jonny Stokke, 6530 Averøy
Ingunn Torvik, 6639 Torvikbukt
Anne Stine Foldal Aam, 6150 Ørsta

Vararepresentanter:
1. Ola Kvendset, 6645 Todalen
2. Solveig Løwø Kvam, 7392 Rennebu
3. Bård Arne Mjøsund, 7877 Høylandet
4. Ragnhild Kjesbu, 7670 Inderøy

Område Sørvest:
Kjell Einar Eide, 5582 Ølensvåg
Nils Magne Gjengedal, 6829 Hyen
Kari Lauvdal, 4534 Marnardal
Nils Olsbu, 4820 Froland
Silje Åsnes Skarstein, 6788 Olden
Ingunn Skeide, 6848 Fjærland
Tommy Skretting, 4360 Varhaug
Anders Sæleset, 5600 Norheimsund
Inga Skretting Timpelen, 4354 Voll
Magnar Tveite, 5713 Vossestrand

Vararepresentanter:
1. Torgeir Kinn, 4020 Stavanger
2. Terje Sekse Horne, 6817 Naustdal
3. Marianne Goderstad, 4900 Tvedestrand
4. Liv Haukås, 5570 Aksdal
5. Jan Ivar Kjelby, 5961 Brekke

Område Øst:
Jorunn Ballangrud, 2840 Reinsvoll
Ole Bjørner Flittie, 2666 Lora
Tove Grethe Kolstad, 2943 Rogne
Lars Egil Lauten, 2040 Kløfta
Johan Kopland, 3340 Åmot
Jane Thorshaug, 2560 Alvdal
Nina Rokvam, 2651 Østre Gausdal
Håkon Øverland, 3677 Notodden

Vararepresentanter:
1. Randi Valde, 2680 Vågå
2. Halvor Gauteplass, 3580 Geilo
3. Gunn Randi Finstad, 2485 Rendalen
4. Ole Kristian Stolp Kildahl, 2340 Løten

Eiervalgte årsmøteutsendinger (mars 2019 – desember 2019)

Tillitsvalgte merket med * er på valg i 2020. Vararepresentanter er på valg hvert år hvis ikke annet er anmerket.

Område Nord:
* Ingebjørg Grindhaug, 8980 Vega
Maria Kathrin Helskog, 8288 Bogøy
* Daniel Høiseth, 9064 Svensby
Stine Marie Jelti, 9845 Tana
Øyvind Lehn, 9404 Sortland

Vararepresentanter:
1. Kristina Svartvatn, 8680 Trofors

2. Dag Runar Vatnegård Wollvik, 9144 Samuelsberg
3. Tina Brennbakk, 8690 Hattfjelldal

Område Midt:
Anne Stine Foldal Aam, 6150 Ørsta
* John Bakken, 7608 Levanger
Iver Fossum, 7288 Soknedal
Ola G. Kvendset, 6645 Todalen
Nina Vangen Ranøien, 7320 Fannrem
* Anders Røflo, 7670 Inderøy
* Ragnhild Kulbrandstad Stene, 7393 Rennebu
* Jonny Stokke, 6530 Averøy
Ingunn Torvik, 6639 Torvikbukt

Vararepresentanter:
1. Solveig Løwø Kvam, 7392 Rennebu
2. Bård Arne Mjøsund, 7877 Høylandet
3. Ole Henning Okstad, 7075 Tiller
4. Ragnhild Kjesbu, 7670 Inderøy

Område Sørvest:
* Kjell Einar Eide, 5582 Ølensvåg
* Nils Magne Gjengedal, 6829 Hyen
Marianne Goderstad, 4900 Tvedestrand
Liv Haukås, 5570 Aksdal
* Kari Lauvdal, 4534 Marnardal
* Ingunn Skeide, 6848 Fjærland
Tommy Skretting, 4360 Varhaug
Anders Sæleset, 5600 Norheimsund
* Inga Skretting Timpelen, 4354 Voll
Magnar Tveite, 5713 Vossestrand

Vararepresentanter:
1. Torgeir Kinn, 4020 Stavanger
2. Terje Sekse Horne, 6817 Naustdal
3. Silje Åsnes Skarstein, 6788 Olden
4. Ingunn Anita Rørvik, 6618 Haukedalen
5. Jan Ivar Kjelby, 5961 Brekke

Område Øst:
Odd Martin Gaalaas Baardseth, 2360 Rudshøgda
Halvor Gauteplass, 3580 Geilo
* Tove Grethe Kolstad, 2943 Rogne
* Johan Kopland, 3340 Åmot
* Lars Egil Lauten, 2040 Kløfta
Nina Rokvam, 2651 Østre Gausdal
* Jane Thorshaug, 2560 Alvdal
Randi Valde, 2680 Vågå

Vararepresentanter:
1. Morten Haug, 2634 Fåvang
2. Gunn Randi Finstad, 2485 Rendalen
3. Leif Einar Bratengen, 2387 Brumunddal
4. Mona Hvaale Fretland, 3618 Skollenborg

Årsmøteutsending fra TYR
Erling Gresseth, 7520 Hegra

Årsmøteutsending fra Q-meieriene
Erling Surnflødt, 2653 Vestre Gausdal (Q-Gausdal har stemmerett i årsmøtet 2018-2019, observatør 2020-2021)
Vararepresentant
John Myklebø, 2657 Svatsum

Observatør fra Q-meieriene
Magne Helleland, 4054 Tjelta (Q-Jæren møter om observatør på årsmøtet 2018-2019, stemmerett 2020-2021)
Vararepresentant
Karl Tunheim, 4342 Undheim

Ansattes årsmøteutsendinger:
Alle ansattvalgte årsmøteutsendinger og vararepresentanter er på valg i 2021.

Sigbjørn Karlsen, 2312 Ottestad
Katarzyna (Kasia) Treholt, 2843 Eina
Bodil Pedersen, 2319 Hamar
Idar Dombestein, 6730 Davik
Ellen Johanne S. Farlund, 2384 Brumunddal

Vararepresentanter:
1. Ola Norvald Hagen, 2973 Ryfoss
2. Monica Skarprud, 4330 Ålgård
3. Randi Aalstad Stendal, 8289 Engeløya

Styret
Styreleder
* Jan Ole Mellby, 1747 Skjeberg
Nestleder
* Inger-Lise Ingdal, 7316 Lensvik

Eiervalgte styremedlemmer
Nord: Anne Margrethe Solheim Stormo, 8146 Reipå
Midt: Inger-Lise Ingdal, 7316 Lensvik
Øst: Elisabeth Gjems, 2450 Rena
Sørvest: Ole Magnar Undheim, 4363 Brusand

Vararepresentanter:
1. Per Kristian Gjerde, 6200 Stranda
2. Jorunn Ballangrud, 2840 Reinsvoll
3. Carl Einar Isachsen, 8197 Storselsøy

Ansattvalgte styremedlemmer
Ansattvalgte styremedlemmer med vara er på valg i 2021.

Jon Sandal, 6843 Skei i Jølster
Anne Guro Larsgard, 1430 Ås

Vararepresentanter:
1. Berit Glømmen, 7863 Overhalla
2. Cedric Øglænd, 4307 Sandnes
3. Kate Stai, 2317 Hamar

Valgkomiteen
Valgkomiteens medlemmer velges for 3 år om gangen. Vararepresentanter i nummerorden velges for ett år.

* Bjørg Irene Alseth, 7100 Rissa (Midt, på valg som leder)
* Bent-Harald Sund, 8766 Lurøy (på valg som nestleder og medlem fra Nord)
Norolf Sæle, 5337 Rong (Sørvest)
Sigrun Bakken Lerhol, 2975 Vang i Valdres (Øst)
Peder Jenssen, 9740 Lebesby (Nord)

Vararepresentanter i nummerorden:
1. Kari Lauvdal, 4534 Marnardal
2. Anders Røflo, 7670 Inderøy
3. Knut Harald Bergum, 2917 Skrautvål

Kontrollkomiteen
* Jon Husdal, 7170 Åfjord (på valg som leder og medlem)
Jofrid Torland Mjåtveit, 4365 Nærbø
Tor Helberg Sivertsen, 9372 Gibostad

Vararepresentanter i nummerorden:
1. Margunn Nummedal, 2822 Bybrua
2. Vegard Smenes, 6532 Averøy

RESULTATREGNSKAP - MOR/KONSERN

GENO SA

Morselskap 2019	Morselskap 2018		Note	Konsern 2019	Konsern 2018
		DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
146 078	124 371	Salgsinntekt	2, 16	183 923	161 966
13 547	15 434	Salg til datterselskap	2, 16	0	0
170 164	169 977	Semin	3	170 164	169 977
38 161	37 168	Annen driftsinntekt	12	44 822	43 874
367 949	**346 951**	**Sum driftsinntekter**		**398 909**	**375 818**
39 182	36 250	Varekostnad	8, 16	43 909	35 292
68 434	62 982	Lønnskostnad	4, 5	82 035	75 896
12 125	9 156	Avskr. av driftsmidler og imm. eiendeler	6	19 797	16 358
0	0	Nedskrivning av driftsmidler og immaterielle eie	6	540	3 652
63 890	62 575	Annen driftskostnad	4, 6, 16	71 866	72 553
174 409	170 514	Semintjenesten	7	174 409	170 514
358 040	**341 477**	**Sum driftskostnader**		**392 556**	**374 265**
9 909	**5 473**	**Driftsresultat**		**6 352**	**1 553**
		Finansinntekter og finanskostnader			
0	0	Inntekt på investering i tilknyttet selskap	13	1 566	-1 199
423	471	Renteinntekt fra foretak i samme konsern		0	0
568	806	Annen renteinntekt		715	949
1 650	2 714	Annen finansinntekt		2 347	3 755
3 246	2 986	Annen rentekostnad		3 205	2 951
589	456	Annen finanskostnad		1 454	1 278
-1 195	**549**	**Resultat av finansposter**		**-31**	**-724**
8 713	**6 022**	**Ordinært resultat før skattekostnad**		**6 321**	**828**
0	0	Skattekostnad på ordinært resultat	14	99	26
8 713	**6 022**	**Ordinært resultat**		**6 223**	**802**
8 713	**6 022**	**Årsresultat**		**6 223**	**802**
0	0	Minoritetens andel	9	-98	-33
8 713	**6 022**	**Majoritetens andel**	**9**	**6 321**	**835**
		Overføringer			
8 713	6 022	Avsatt til annen egenkapital	9	6 321	835
8 713	**6 022**	**Sum disponert**		**6 321**	**835**

BALANSE - MOR/KONSERN

GENO SA

Morselskap 2019	Morselskap 2018		Note	Konsern 2019	Konsern 2018
		EIENDELER			
		Anleggsmidler			
		Immaterielle eiendeler			
15 450	12 536	Forskning og utvikling	6	34 536	31 293
0	0	Konsesjoner, patenter o.l.	6	4 622	3 785
0	0	Utsatt skattefordel	14	5 330	5 367
0	0	Goodwill	6	3 595	5 085
15 450	**12 536**	**Sum immaterielle eiendeler**		**48 083**	**45 531**
		Varige driftsmidler			
11 953	11 953	Eliteokser	6	11 953	11 953
3 132	1 462	Transportmidler	6, 10	3 132	1 462
73 104	77 787	Tomter og fast eiendom	6, 10	73 104	77 787
38 027	42 551	Maskiner	6, 10	38 147	42 794
126 215	**133 753**	**Sum varige driftsmidler**		**126 336**	**133 996**
		Finansielle anleggsmidler			
35 783	35 783	Investeringer i datterselskap	13	0	0
26 945	26 945	Investeringer i tilknyttet selskap	13	10 327	8 735
110	110	Investeringer i aksjer og andeler	17	118	118
10 230	8 230	Langsiktig konsernfordring	15	0	0
4 414	4 399	Langsiktig fordring tilknyttet selskap	15	4 414	4 399
367	417	Andre langsiktige fordringer		367	417
77 850	**75 884**	**Sum finansielle anleggsmidler**		**15 226**	**13 669**
219 516	**222 174**	**Sum anleggsmidler**		**189 645**	**193 196**
		Omløpsmidler			
6 346	6 638	Varebeholding dyr	8	7 296	7 605
6 346	**6 638**	**Sum varebeholding**		**7 296**	**7 605**
		Fordringer			
59 262	62 575	Kundefordringer	15	57 145	63 551
15 140	10 012	Andre kortsiktige fordringer	12, 14, 15	21 168	18 124
74 402	**72 586**	**Sum fordringer**		**78 313**	**81 675**
83	287	Bankinnskudd, kontanter o.l.	11	9 833	8 865
80 831	**79 511**	**Sum omløpsmidler**		**95 443**	**98 144**
300 347	**301 685**	**Sum eiendeler**		**285 088**	**291 340**

BALANSE - MOR/KONSERN

GENO SA

Morselskap 2019	Morselskap 2018		Note	Konsern 2019	Konsern 2018
		EGENKAPITAL OG GJELD			
		Opptjent egenkapital			
144 657	135 944	Annen ek/udekket tap	9	106 940	100 649
144 657	**135 944**	**Sum opptjent egenkapital**		**106 940**	**100 649**
144 657	135 944	Sum majoritet		106 940	100 649
0	0	Minoritet	9	667	767
144 657	**135 944**	**Sum egenkapital**		**107 608**	**101 416**
		Gjeld			
		Avsetning for forpliktelser			
4 173	3 809	Pensjonsforpliktelser	5	4 173	3 809
0	0	Andre avsetninger for forpliktelser		16 731	16 605
4 173	**3 809**	**Sum avsetning for forpliktelser**		**20 904**	**20 414**
		Annen langsiktig gjeld			
1 563	1 495	Konserngjeld	15	0	0
69 398	73 953	Gjeld til kredittinstitusjoner	10, 11	69 398	73 953
0	0	Øvrig langsiktig gjeld	11	3 990	1 990
70 961	**75 448**	**Sum annen langsiktig gjeld**		**73 388**	**75 943**
		Kortsiktig gjeld			
9 481	9 563	Gjeld til kredittinstitusjoner	10	9 481	9 563
16 798	14 856	Leverandørgjeld	15	15 347	17 419
16 023	15 482	Skyldig offentlige avgifter		17 367	16 517
38 254	46 583	Annen kortsiktig gjeld		40 994	50 068
80 555	**86 485**	**Sum kortsiktig gjeld**		**83 188**	**93 567**
155 689	**165 741**	**Sum gjeld**		**177 480**	**189 924**
300 347	**301 685**	**Sum egenkapital og gjeld**		**285 088**	**291 340**

Hamar, 18/02-2020
Styret i Geno SA

Jan Ole Mellby
styreleder

Inger Lise Åsmul Ingdal
styremedlem

Jon Helge Sandal
styremedlem

Ole Magnar Undheim
styremedlem

Elisabeth Gjems
styremedlem

Anne Margrethe Solheim Stormo
styremedlem

Lars Skramstad
Administrerende direktør

Anne Guro Larsgard
styremedlem

Geno SA kontantstrømoppstilling

(Beløp i TNOK)

Morselskap			Konsern	
2019	**2018**		**2019**	**2018**
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
8 713	6 022	Resultat før skattekostnad	6 321	828
0	0	Periodens betalte skatt	-61	-42
-85	0	Tap/gevinst ved salg/avgang av anleggsmidler	0	0
12 529	9 156	Avskrivninger	20 201	16 358
0	0	Nedskrivning anleggsmidler	540	3 651
292	-1 619	Endring i varelager	308	-1 477
3 313	-4 625	Endring i kundefordringer	6 406	-1 925
1 942	-7 457	Endring i leverandørgjeld	-2 072	-5 954
364	346	Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordninger	364	346
0	0	Restulatandel tilknyttet selskap justert for utdeling	-1 565	1 199
0	0	Effekt av valutakursendringer	-11	131
-12 917	10 439	Endring i andre tidsavgrensningsposter	-11 143	13 132
14 151	**12 263**	**Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter**	**19 288**	**26 247**
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
85	0	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	12	45
-3 654	-23 087	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-3 654	-23 087
-4 251	-5 064	Utbetaling ved kjøp av immaterielle eiendeler	-12 074	-12 825
-2 000	4 000	Innbetaling på lånefordring konsern	0	0
35	945	Innbetaling på andre lånefordringer	35	945
-9 786	**-23 205**	**Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter**	**-15 681**	**-34 922**
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
0	10 773	Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	2 000	17 500
-4 487	0	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-4 556	-6 889
-82	0	Netto endring i kortsiktig gjeld til kredittinstitusjon	-82	-30
0	0	Utbetalinger av utbytte	0	-129
-4 569	**10 773**	**Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter**	**-2 638**	**10 452**
-204	**-169**	Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	**969**	**1 777**
287	456	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	8 864	7 088
83	**287**	**Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt**	**9 833**	**8 865**
83	287	Bankinnskudd	9 833	8 865

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Bruk av estimater
Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Aksjer i datterselskap og tilknyttet selskap
Datterselskaper er selskaper der morselskapet har kontroll, og dermed bestemmende innflytelse på enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt ved å eie mer enn halvparten av den stemmeberettigede kapitalen. Investeringer med 20-50 % eie av stemmeberettiget kapital og betydelig innflytelse, defineres som tilknyttede selskaper.

Følgende selskaper inngår i konsernet 31.12.:

Mor- og datterselskaper	*Eierandel*
Geno SA	
Sperm Vital Invest AS	69 %
Sperm Vital AS	88 % (Sperm Vital Invest AS eier resterende aksjepost)
Biokapital AS	100 %
Geno Global AS	100 %
Datterdatterselskaper	
Xsires Crossbreeding BV	90 %
Tilknyttede selskaper	
Cryo Genetics AS	50 % (Cryo Invest AS eier 12,75 % i Cryo Genetics AS)
Cryo Invest AS	50 %
Biobank AS	33%

Regnskapsprinsipper for aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper
Kostmetoden brukes som prinsipp for investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper i selskapsregnskapet. Kostprisen økes når midler tilføres ved kapitalutvidelse, eller når det gis konsernbidrag til datterselskap. Mottatte utdelinger resultatføres i utgangspunktet som inntekt. Utdelinger som overstiger andel av opptjent egenkapital etter kjøpet føres som reduksjon av anskaffelseskost. Utbytte/konsernbidrag fra datterselskap regnskapsføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet. Utbytte fra andre selskaper regnskapsføres som finansinntekt når utbyttet er vedtatt.

I konsernregnskapet brukes egenkapitalmetoden som prinsipp for investeringer i tilknyttede selskaper. Bruk av metoden fører til at regnskapsført verdi i balansen tilsvarer andelen av egenkapitalen i det tilknyttede selskapet, korrigert for eventuelle gjenværende merverdier fra kjøpet og urealiserte interngevinster Resultatandelen i resultatregnskapet baseres på andelen av resultatet etter skatt i det tilknyttede selskapet, og korrigeres for eventuelle avskrivninger på merverdier og urealiserte gevinster. I resultatregnskapet vises resultatandelen under finansposter.

Konsolideringsprinsipper

Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontrollen er overført til konsernet (oppkjøpstidspunktet).

I konsernregnskapet erstattes posten aksjer i datterselskap med datterselskapets eiendeler og gjeld. Konsernregnskapet utarbeides som om konsernet var én økonomisk enhet. Transaksjoner, urealisert fortjeneste og mellomværende mellom selskapene i konsernet elimineres.

Kjøpte datterselskaper regnskapsføres i konsernregnskapet basert på morselskapets anskaffelseskost. Anskaffelseskost tilordnes identifiserbare eiendeler og gjeld i datterselskapet, som oppføres i konsernregnskapet til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Eventuell merverdi ut over hva som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld, balanseføres som goodwill. Goodwill behandles som en residual og balanseføres med den andelen som er observert i oppkjøpstransaksjonen. Merverdier i konsernregnskapet avskrives over de oppkjøpte eiendelenes forventede levetid.

Omregning av utenlandske datterselskaper skjer ved at balansen omregnes til balansedagens kurs, og at resultatregnskapet omregnes til en gjennomsnittskurs. Eventuelle vesentlige transaksjoner omregnes til transaksjonsdagens kurs. Alle omregningsdifferanser føres direkte mot egenkapitalen. Merverdi knyttet til utenlandske datterselskaper behandles som oppstått i valuta og omregnes på tilsvarende måte

Salgsinntekter

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer, rabatter og andre avslag. Salg av varer resultatføres når en enhet innenfor konsernet har levert sine produkter til kunden og det ikke er uoppfylte forpliktelser som kan påvirke kundens aksept av leveringen. Levering er ikke foretatt før produktene er sendt til avtalt sted og risiko for tap og ukurans er overført til kunden. Erfaringstall brukes som grunnlag for å estimere og regnskapsføre avsetninger for kvantumsrabatter og varereturer på salgstidspunktet. Avsetning til forventede garantiarbeider føres som kostnad og avsetning for forpliktelser.

Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet klassifiseres som omløpsmidler. Fordringer for øvrig klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn. Første års avdrag på langsiktige fordringer og langsiktig gjeld klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld.

Anskaffelseskost

Anskaffelseskost for eiendeler omfatter kjøpesummen for eiendelen, med fradrag for bonuser, rabatter og lignende, og med tillegg for kjøpsutgifter (frakt, toll, offentlige avgifter som ikke refunderes og eventuelle andre direkte kjøpsutgifter). Ved kjøp i utenlandsk valuta balanseføres eiendelen til kursen på transaksjonstidspunktet, men til terminkursen ved bruk av terminkontrakt.

For varige driftsmidler og immaterielle eiendeler omfatter anskaffelseskost også direkte utgifter for å klargjøre eiendelen for bruk, for eksempel utgifter til testing av eiendelen.

Immaterielle eiendeler og goodwill

Goodwill har oppstått i forbindelse med kjøp av datterselskap. Goodwill avskrives over forventet levetid.

Utgifter til utvikling balanseføres i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel og utgiftene kan måles pålitelig. I motsatt fall kostnadsføres slike utgifter løpende. Balanseført utvikling avskrives lineært over økonomisk levetid.

Varige driftsmidler

Tomter avskrives ikke. Andre varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært til restverdi over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid ("knekkpunktmetoden"). Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader. Påkostninger og forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand på anskaffelsestidspunktet.

Andre langsiktige aksjeinvesteringer

Kostmetoden brukes som prinsipp for investeringer i andre aksjer mv. Utdelinger regnskapsføres i utgangspunktet som finansinntekt, når utdelingen er vedtatt. Hvis utdelingene vesentlig overstiger anel av opptjent egenkapital etter kjøpet, føres det overskytende til reduksjon av kostprisen.

Nedskrivning av anleggsmidler

Ved indikasjon om at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.
Tidligere nedskrivninger, med unntak for nedskrivning av goodwill, reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Varelager

Varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost (etter FIFO-prinsippet) og virkelig verdi. For råvarer brukes gjenanskaffelseskost som tilnærming til virkelig verdi. For ferdig tilvirkede varer og varer under tilvirkning består anskaffelseskost av utgifter til produktutforming, materialforbruk, direkte lønn, og andre direkte og indirekte produksjonskostnader (basert på normal kapasitet). Virkelig verdi er estimert salgspris fratrukket nødvendige utgifter til ferdigstillelse og salg. Bare variable utgifter anses nødvendige for å selge ferdige varer, mens også faste tilvirkningskostnader inkluderes som nødvendige for varer som ikke er ferdig tilvirket.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap. Vesentlige økonomiske problemer hos kunden, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering, og utsettelser og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at kundefordringer må nedskrives.

Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede framtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av neddiskontering er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes på samme måte som for kundefordringer.

Utenlandsk valuta

Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta vurderes etter kursen ved regnskapsårets slutt. Kursgevinster og kurstap knyttet til varesalg og varekjøp i utenlandsk valuta føres som salgsinntekter og varekostnad.

Gjeld

Gjeld, med unntak for enkelte avsetninger for forpliktelser, balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Pensjoner
Selskapet har ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskap, med unntak av AFP-ordningen. Selskapet har både innskuddsplaner og ytelsesplaner.

Innskuddsplaner

Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Ytelsesplaner
En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene (innbetalte beløp til forsikringsselskap), justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Skatt

Morselskap er fritatt for skatteplikt, jfr. Skatteloven §2-32 (1). Skattekostnaden i datterselskap i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, begrunnes med antatt fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen.

Utsatt skatt både i selskapsregnskapet og i konsernregnskapet regnskapsføres til nominelt beløp.

Kontantstrømoppstilling
Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer, som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Note 2 Spesifikasjon av salgsinntekter (Alle tall i 1000 kroner)

Morselskapet			Konsernet	
2019	2018	Geografisk fordeling	2019	2018
149 040	126 479	Salg av sæd nasjonal	139 120	115 298
0	0	Salg av sæd internasjonalt	38 544	38 681
10 584	13 327	Annet salg	6 259	7 987
159 624	139 806	Sum	183 923	161 966

Note 3 Seminområdene inntekt (morselskap og konsern)

Seminområdene inntekt	2019	2018
Produsentenes egenandel	145 375	146 684
Norsvin	21 896	21 402
Jordbruksavtalemidler avregnet	2 893	1 892
Sum	170 164	169 977

Note 4 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm.

Morselskapet			Konsernet	
2019	2018	Lønnskostnader - Kontor/anlegg	2019	2018
51 586	48 869	Lønninger	62 949	60 342
7 903	7 300	Folketrygdavgift	9 764	9 162
4 280	3 794	Pensjonskostnader	5 174	4 612
0	0	Andre ytelser	463	523
4 665	3 019	Innleie av arbeidskraft	6 421	4 654
0	0	Aktiverte lønnskostnader	-2 736	-3 397
68 434	62 982	Sum	82 035	75 896

Morselskapet			Konsernet	
2019	2018	Lønnskostnader - Seminområdet	2019	2018
32 324	32 184	Lønninger	32 324	32 184
5 124	5 025	Folketrygdavgift	5 124	5 025
1 814	1 754	Pensjonskostnader	1 814	1 754
1 296	1 703	Andre ytelser	1 296	1 703
40 558	40 665	Sum	40 558	40 665
141	140	Sysselsatte årsverk i regnskapsåret har vært	163	163

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn	1 527	1 256
Pensjonsutgifter	61	0
Annen godtgjørelse	111	1 017

Godtgjørelse til styret er inkludert arbeidsgiveravgift, men eksklusiv feriepenger. Tidligere administrerende direktør har en pensjonsavtale som gir rett til pensjon i perioden 62 til 67 år. Forpliktelsen er inkludert i regnskapet.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styrets leder eller andre nærstående parter.

Kostnadsført godtgjørelse til revisor	Morselskap	Konsern
Lovpålagt revisjon	96	151
Andre attestasjonstjenester	18	45
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)	2	2
Annen bistand	83	133
Sum	199	331

Note 5 Pensjoner

Morselskapet har en kollektiv lukket pensjonsordning etter Lov om foretakspensjon, og morselskapet og datterselskapene har innskuddsordninger for de øvrige ansatte. Adm. dir. har også en tilleggspensjonsordning. Forpliktelsene knyttet til den kollektive ordningen er dekket gjennom et forsikringsselskap. Innskuddspensjonene inklusive arbeidsgiveravgift kostnadsføres løpende.

Selskapet og konsernet har også en avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP). Den nye AFP-ordningen, som gjelder fra og med 1. januar 2011, er å anse som en ytelseesbasert flerforetaksordning, men regnskapsføres som en innskuddsordning frem til det foreligger pålitelig og tilstrekkelig informasjon slik at konsernet kan regnskapsføre sin proporsjonale andel av pensjonskostnad, pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler i ordningen. Selskapets forpliktelser er dermed ikke balanseført som gjeld.

Selskapets og konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Personer i ordningene	Morselskapet		Konsernet	
	Aktive	Pensjonister	Aktive	Pensjonister
Ytelsesordning (lukket)	0	3	0	3
Tilleggspensjon adm.dir.	1	0	1	0

Alle ansatte er med i den innskuddsbaserte ordningen.

Resultatregnskap	Morselskapet		Konsernet	
	2019	2018	2019	2018
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	155	147	155	147
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	87	70	87	70
Avkastning på pensjonsmidler	0	0	0	0
Resultatførte planavvik/estimatendringer	0	0	0	99
Arbeidsgiveravgift	34	31	34	-31
Ansattes egenandel	0	0	0	-38
Netto pensjonskostnad ytelsesordning	275	247	275	247
Kostnader ved AFP-ordning inkl. aga	1 279	1 115	1 279	1 115
Innbetalte omkostninger til pensjonsordningene	0	0	0	0
Kostnader ved innskuddsordning inkl aga	5 075	4 783	5 687	5 395
Sum netto pensjonskostnad	6 629	6 145	7 241	6 757

Balansen	Morselskapet		Konsernet	
	2019	2018	2019	2018
Opptjente pensjonsforpliktelser 31.12.	-3 657	-3 338	-3 657	-3 338
Beregnet brutto pensjonsforpliktelse 31.12.	-3 657	-3 338	-3 657	-3 338
Pensjonsmidler (til markedsverdi) 31.12.	0	0	0	0
Ikke resultatførte estimatavvik/planendringer	0	0	0	0
Arbeidsgiveravgift	-516	-471	-516	-471
Netto pensjonsforpliktelse /-midler	-4 173	-3 809	-4 173	-3 809

Fordelt på	Morselskapet		Konsernet	
	2019	2018	2019	2018
Netto forpliktelse i forsikdrede ordninger	0	0	0	0
Udekket forpliktelse	-4 173	-3 809	-4 173	-3 809
Netto pensjonsforpliktelse /-midler	-4 173	-3 809	-4 173	-3 809

Økonomiske forutsetninger	2019	2018
Diskonteringsrente	1,80 %	2,60 %
Forventet lønnsregulering	2,25 %	2,50 %
Forventet pensjonsregulering	1,50 %	0,80 %
Forventet G-regulering	2,00 %	2,50 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	4,20 %	4,20 %

Som akturamessige forutsetninger for demografiske faktorer og avganger er lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring.

Note 6 Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Immaterielle eiendeler

Morselskapet

	FoU	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	13 367	13 367
Tilgang	4 251	4 251
Avgang	0	0
Anskaffelseskost 31.12.	17 618	17 618
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	830	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	2 167	2 167
Balanseført verdi 31.12.	**15 450**	**15 451**
Årets avskrivninger	1 337	1 337
Forventet økonomisk levetid	Inntil 10 år	
Avskrivningsplan	Lineær	

Balanseført immaterielle eiendeler er forsknings- og utviklingsaktivitet som knytter seg til genomisk seleksjon.
De genomiske verdiene benyttes i avlsarbeidet i nær 20 år, men har størst verdi de første 10 årene og avskrives følgelig over 10 år.

Konsernet

	Goodwill	Patent	FoU	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	14 468	6 242	57 601	78 311
Tilgang	0	1 641	10 432	12 073
Avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.	14 468	7 883	68 033	90 384
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	0	0	0	0
Akkumulert nedskrivning 31.12.	3 620	0	540	4 160
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	7 253	3 261	32 957	43 471
Balanseført verdi 31.12.	**3 595**	**4 622**	**34 536**	**42 753**
Årets avskrivninger	1 445	804	6 650	8 899
Årets nedskrivning	0	0	540	540
Forventet økonomisk levetid	10 år	15 år	5 - 10 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	

Avskrivning av goodwill gjelder merverdien av kjøpet utover bokført verdi av Xsires. Geno Global har en lang horisont på aktivitetene i Holland dvs mer enn 10 år som et viktig marked i seg selv og som et marked Geno Global benytter til internasjonale kundepresentasjoner.

Varige driftsmidler

Morselskapet

	Tomter	Bygninger	Transport-midler og maskiner	Driftsløsøre og inventar	Anlegg under utførelse	GS okser	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	6 087	129 945	9 231	78 181	1 507	11 953	236 903
Tilgang	0	1 588	2 417	1 156	0	0	5 161
Avgang	0	0	0	0	1 507	0	1 507
Anskaffelseskost 31.12.	6 087	131 533	11 648	79 337	0	11 953	240 557
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	398	59 354	7 769	35 630	0	0	94 721
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	410	64 106	8 516	41 310	0	0	114 341
Balanseført verdi 31.12.	**5 677**	**67 427**	**3 132**	**38 027**	**0**	**11 953**	**126 216**
Årets avskrivninger	12	4 752	748	5 680	0	0	11 192
Forventet økonomisk levetid		Inntil 30 år	Inntil 10 år	Inntil 10 år			
Avskrivningsplan		Lineær	Lineær	Lineær			

Konsernet

	Tomter	Bygninger	Transport-midler og maskiner	Driftsløsøre og inventar	Anlegg under utførelse	GS okser	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	6 087	129 945	9 231	79 371	1 507	11 953	238 094
Tilgang	0	1 588	2 417	1 156	0	0	5 161
Avgang	0	0	0	12	1 507	0	1 519
Anskaffelseskost 31.12.	6 087	131 533	11 648	80 515	0	11 953	241 736
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	410	64 106	8 516	42 368	0	0	115 400
Balanseført verdi 31.12.	**5 677**	**67 427**	**3 132**	**38 147**	**0**	**11 953**	**126 336**
Årets avskrivninger	12	4 752	748	5 789	0	0	11 301
Forventet økonomisk levetid		Inntil 30 år	Inntil 10 år	Inntil 10 år			
Avskrivningsplan		Lineær	Lineær	Lineær			

Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler

Driftsmiddel	Leieperiode	Årlig leie
Maskiner	5 år	630
Bygninger	10 år	2 153

Note 7 Seminområdene kostnader

	2019	2018
Lønn	31 760	31 598
Sosiale kostnader	8 798	9 067
Sum lønnskostnader	**40 558**	**40 665**
Honorar veterinær	117 803	115 710
Bilhold og reisekostnader	9 232	9 525
Diverse	6 816	4 615
Sum	**174 409**	**170 514**

Note 8 Varer

Morselskapet

	2019	2018	Endring
Avling på lager	645	644	1
Inseminasjonsutstyr	1 005	567	438
Beholdning av innkjøpte varer for videresalg	814	754	59
*) Behodning av dyr inkl. fremtidige eliteokser	3 883	4 672	-790
Sædlager			0
Sum	**6 346**	**6 638**	**-292**
*) Varebeholdning vurdert til anskaffelseskost	0	0	0
*) Varebeholdning vurdert til virkelig verdi	6 346	6 638	-292
Sum	**6 346**	**6 638**	**-292**

Konsernet

	2019	2018	Endring
Avling på lager	645	644	1
Inseminasjonsutstyr	1 005	567	438
Beholdning av innkjøpte varer for videresalg	1 764	1 721	43
*) Behodning av dyr inkl. fremtidige eliteokser	3 883	4 672	-790
Sædlager	0	0	0
Sum	**7 296**	**7 605**	**-308**
*) Varebeholdning vurdert til anskaffelseskost	7 296	7 605	-308
*) Varebeholdning vurdert til virkelig verdi	0	0	0
Sum	**7 296**	**7 605**	**-308**

Note 9 Egenkapital

Morselskapet

Årets endring i egenkapital	**Annen egenkapital**	**Sum**
Egenkapital 01.01.	135 944	135 944
Årets resultat	8 713	8 713
Egenkapital 31.12.	**144 657**	**144 657**

Konsernet

Årets endring i egenkapital	**Annen egenkapital**	**Minoritets-interesse**	**Sum**
Egenkapital 01.01.	100 649	767	101 416
Årets resultat	6 321	-98	6 223
Omregningsdifferanse	-30	-2	-32
Overføring majoritet/minoritet ved endring av eierandel/avgang	0	0	0
Utdelt utbytte	0		0
Egenkapital 31.12.	**106 940**	**667**	**107 608**

Note 10 Pantstillelser og garantiansvar

Morselskapet 2019	Morselskapet 2018		Konsernet 2019	Konsernet 2018
73 104	77 787	Bokført verdi av pantsatte eiendommer	73 104	77 787
41 158	44 013	Bokført verdi av pantsatte løsøre og driftstilbehør	41 158	44 013
78 878	83 516	Aktuell gjeld pr 31.12.	78 878	83 516

Note 11 Likvider/langsiktig lån

Morselskapet
Kassekreditt: Limit kr 50 mill og benyttet kreditt pr. 31.12. kr 16,9 mill. Ubenyttet kassekreditt kr 33,1 mill.
For skattetrekk er det stilt bankgaranti på kr 5 mill.
I datterselskaper er det innestående på bankkonto for sikring av skattetrekk tkr 434.

Morselskapet har et kortsiktig valutalån som forfaller i november 2020, med mulighet for forlengelse.
I tillegg har morselskapet et avdragsfritt langsiktig lån til kredittinstitusjon med forfall i oktober 2022.
Datterselskapet Spermvital AS har fått et lån fra Innovasjon Norge på kr 3,99 mill. Lånet forrentes med en nominell rente på 4,7% og er avdragsfritt fram til 01.09.2020.

Note 12 Offentlige tilskudd

Morselskapet 2019	Morselskapet 2018		Konsernet 2019	Konsernet 2018
21 896	21 402	Midler fra Jordbruksavtalen til seminvirksomhet	21 896	21 402
0	0	Norges Forskningsråd	5 256	4 779
0	0	Skattefunn, investeringstilskudd	1 405	1 632
2 452	760	Andre off. tilskudd	2 452	1 055
9 290	9 290	Tilskudd fra omsetningsrådet	9 290	9 290
33 638	**31 451**	**Sum inntektsførte tilskudd**	**40 299**	**38 158**
0	**0**	**Skattefunn, kostnadsreduksjon**	**602**	**699**

Tilskudd er delvis ført som andre driftsinntekter, delvis som kostnadsreduksjon, og delvis under semintjenesten.
Geno SA har i 2019 mottatt et investeringstilskudd på mnok 4,6 fra Landbruksdepartementet som ikke har resultateffekt.

Note 13 Datterselskap, tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Morselskapet

Datterselskap	Forretnings-kontor	Eier-/ stemme-andel	Egenkapital siste år (100 %)	Resultat siste år (100 %)	Balanseført verdi
Sperm Vital Invest AS	Hamar	69 %	15 299	-37	10 970
Sperm Vital AS	Hamar	88 %	10 668	-2 837	5 900
Biokapital AS	Hamar	100 %	2 145	40	900
Geno Global AS	Hamar	100 %	4 672	82	18 013
Datterdatterselskaper (eies av Geno Global AS)					
Xsires Crossbreeding	Nederland	90 %	1 654	216	0
Balanseført verdi 31.12.					**35 783**

Tilknyttet selskap	Forretnings-kontor	Eier-/ stemme-andel	Egenkapital siste år (100 %)	Resultat siste år (100 %)	Balanseført verdi
Cryo Invest AS	Hamar	50 %	5 974	-282	3 825
Cryogenetics AS	Hamar	50 %	25 399	1 560	22 020
BioBank AS	Hamar	33 %	7 338	1 691	1 100
Balanseført verdi 31.12.					**26 945**

Tallene som er oppgitt for Cryogenetics AS ovenfor, gjelder selskapsregnskapet.

Behandling av tilknyttede selskap i konsernet

	BioBank AS	Cryo Invest AS	Cryo-genetics AS	Sum
Beregning av årets resultatandel				
Andel årets resultat	564	-141	361	784
Andel tidligere års resultat	782	0	0	782
Avskrivning henførbar merverdi	0	0	0	0
Avskrivning goodwill	0	0	0	0
Årets resultatandel	**1 346**	**-141**	**361**	**1 566**

Beregning av balanseført verdi 31.12.

Balanseført verdi 01.01.	1 100	843	6 792	8 735
Tilgang/avgang i perioden	0	0	0	0
Årets resultatandel	1 346	-141	361	1 566
Egenkapitaljustering direkte mot egenkapitalen	0	0	26	26
Overføringer til/fra selskapet (utbytte, konsernbidrag)	0	0	0	0
Innbetalt/tilbakebetalt egenkapital i perioden	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.	**2 446**	**702**	**7 179**	**10 327**

Det er ingen gjenstående merverdier knyttet til investeringene.
Egenkapitalmetoden for Cryogenetics AS er beregnet ut fra konsernregnskapet.
BioBank AS har ikke tidligere vært behandlet etter egenkapitalen ut fra en vesentlighetsbetraktning. Tidligere års resultatandel er derfor medtatt i årets resultatandel.

Note 14 Skatt

Morselskapet driver ikke skattepliktig virksomhet. Tallene nedenfor gjelder konsernet.

	Konsernet	
	2019	2018
Midlertidige forskjeller		
Driftsmidler	9 152	5 227
Omløpsmidler	-735	-792
Pensjoner	0	0
GRS - avsetning	0	0
Andre forskjeller	-3 967	-5 049
Aksjeutbytte	0	0
Netto midlertidige forskjeller	4 450	-614
Underskudd til fremføring	-38 594	-29 496
Forskjeller som ikke inngår i utsatt skatt	3 967	5 049
Grunnlag for utsatt skatt	**-30 177**	**-25 061**
Utsatt skattefordel	-6 639	-5 513
Herav ikke balanseført utsatt skattefordel	1 309	146
Utsatt skattefordel i balansen	**-5 330**	**-5 367**
Grunnlag for betalbar skatt		
Resultat før skattekostnad	6 321	828
Resultat fra selskap som ikke er skattepliktig	-8 713	-6 022
Permanente forskjeller	-1 370	3 138
Grunnlag for skattekostnad på årets resultat	-3 762	-2 056
Endring i midlertidige forskjeller	-5 057	-1 535
Gr.lag for bet.bar skatt i res.regnskapet	**-8 819**	**-3 591**
Selskaper med underskudd	**9 209**	**6 461**
Anvendt underskudd	**-112**	**-2 658**
+/÷ Mottatt/avgitt konsernbidrag	0	0
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	**278**	**212**

	Konsernet	
	2019	2018
Fordeling av skattekostnaden		
Betalbar skatt	61	42
For mye, for lite avsatt i fjor	0	38
Sum betalbar skatt	61	80
Endring i utsatt skatt/skattefordel	37	-305
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	0	250
Skattekostnad	**99**	**26**
Avstemming av årets skattekostnad		
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	6 321	828
Beregnet skatt	1 391	190
Skattekostnad i resultatregnskapet	99	26
Differanse	-1 292	-164
Differansen består av følgende:		
Skatt av permanente forskjeller	-301	713
Skattefrie selskaper	-1 916	-1 385
Avvikende skattesats utenlandske døtre	2	-5
Agio langsiktig fordring i utenlandsk datterselskap	0	0
Ikke aktiverte skattefordeler	1 163	222
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	0	250
Andre forskjeller	-241	40
Sum forklart differanse	-1 292	-164
Betalbar skatt i balansen		
Betalbar skatt i skattekostnaden	55	44
Betalt akonto utland	-55	-424
Skattevirkning av konsernbidrag	0	0
Betalbar skatt i balansen, andre fordringer	**0**	**-380**
Fordeling av skattekostnaden mellom norsk og utenlandsk del		
Norsk del	37	-16
Utenlandsk del	61	42
Sum	99	26

Note 15 Mellomværende med selskap i samme konsern m.v.

Morselskapet

	Kundefordringer		Andre fordringer	
	2019	2018	2019	2018
Foretak i samme konsern m.v.	9 296	10 668	10 847	8 440
Tilknyttet selskap	171	104	4 414	4 399
Sum	**9 467**	**10 772**	**15 261**	**12 839**

	Øvrig langsiktig gjeld		Leverandørgjeld	
	2019	2018	2019	2018
Foretak i samme konsern	1 563	1 495	2 815	3 250
Tilknyttet selskap	0	0	1 004	1 351
Sum	**1 563**	**1 495**	**3 819**	**4 601**

Konsernet

	Kundefordringer		Andre fordringer	
	2019	2018	2019	2018
Tilknyttet selskap	171	107	4 414	4 399
Sum	**171**	**107**	**4 414**	**4 399**

	Øvrig langsiktig gjeld		Leverandørgjeld	
	2019	2018	2019	2018
Tilknyttet selskap	0	0	1 004	1 351
Sum	**0**	**0**	**1 004**	**1 351**

Note 16 Transaksjoner med nærstående parter

Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 4, og mellomværende med konsernselskaper er omtalt i note 15.

Morselskapets transaksjoner med nærstående parter:	**2019**	**2018**
Informasjonen nedenfor gjelder transaksjoner med deleide datterselskaper og tilknyttede selskaper		
a) Salg av varer og tjenester		
Salg av varer:		
- Tilknyttede selskaper	865	944
- Datterselskap	12 403	13 755
Salg av tjenester:		
- Datterselskap	2 314	3 732
Sum salg av varer og tjenester	**15 582**	**18 431**
- Renteinntekter fra tilknyttet selskap	93	108
- Renteinntekter fra datterselskap	329	374
b) Kjøp av varer og tjenester		
Kjøp av varer:		
- Tilknyttede selskaper	5 796	5 400
- Datterselskaper	5 788	5 608
Kjøp av tjenester:		
- Tilknyttede selskap	197	0
Sum kjøp av varer og tjenester	**11 781**	**11 008**
- Rentekostnad fra datterselskap	68	62

Konsernets transaksjoner med nærstående parter:	**2019**	**2018**
a) Salg av varer og tjenester		
Salg av varer:		
- Tilknyttede selskaper	865	944
b) Kjøp av varer og tjenester		
Kjøp av varer:		
- Tilknyttede selskaper	5 796	5 400
Kjøp av tjenester:		
- Tilknyttede selskaper	197	0
Renteinntekter fra tilknyttet selskap	93	108

Note 17 Andre langsiktige aksjer og andeler

Morselskapet, mindre eierposter	Balanseført verdi
Landbruksforlaget	40
Produsentregisteret BA	50
Rogaland Landbrukspark SA	20
Balanseført verdi 31.12.	**110**

Det er ingen kjent markedsverdi for investeringene.

Konsernet, mindre eierposter	Balanseført verdi
Geno Turkey Haycancilik LTD	8
Landbruksforlaget	40
Produsentregisteret BA	50
Rogaland Landbrukspark SA	20
Balanseført verdi 31.12.	**118**

Til årsmøtet i Geno SA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Geno SAs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og

- konsernregnskapet, som består av balanse per per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter

- gir det medfølgende seksapsregnskapet et rettvisende bilde av selskapets finansielle stillingen til konsernet Geno SA per 31. desember 2019 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettvisende bilde av selskapets finansielle stillingen til konsernet Geno SA per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Hamar, 18. februar 2020
PricewaterhouseCoopers AS

Pål Bakke
Statsautorisert revisor